

SVEASKOG

Gallring

Kunskap och teknik
som effektiviserar dina gallringar.

Gallring är en mycket viktig åtgärd i din skog. Genom att ta ut svaga och skadade träd och koncentrera tillväxten till de mest kvalitativa stammarna skapar du ett värdefullt bestånd. Samtidigt kan du göra lönsamma virkesuttag flera gånger under skogens omloppstid.

DUBBEL NYTTA

Gallring lönar sig både på kort och lång sikt.

Gallring för en mer lönsam skog

Gallring är nödvändigt för att beståndet ska utvecklas på ett bra sätt. När olämpliga stammar gallras ut får de kvarvarande träden mer ljus, vatten och näring och kan växa maximalt fram till slutavverkning. Stammarna blir grövre och virkeskvaliteten högre, vilket ger större intäkter.

Gallring är en ekonomiskt fördelaktig åtgärd, både på kort och lång sikt. Genom att ta tillvara på skadade och klena stammar som annars skulle gå förlorade kan du få löpande inkomster från ditt skogsbruk. Avverkningskostnaden för slutavverkning blir även mindre i en gallrad skog. Och redan vid gallring kan man värna träd som ska stå kvar efter slutavverkning till exempel bärande träd.

Mindre avkastning från ogallrad skog

I en ogallrad skog är risken för värdeförlust stor. Om inte skogen gallras när det är dags för det kommer den så småningom att självgallras. Den naturliga avgången kan då vara cirka 4 procent av den årliga tillväxten. En stor del orsakas av snö- och vindskador som även kan leda till insektsskador. Generellt blir även stammarna klenare och kvalitativt sämre om du inte gallrar och tillväxten sker på träd och trädslag som du själv inte valt.

MÅNGA ASPEKTER

För att ta tillvara det arbete du redan lagt ner i skogen är det viktigt att gallra rätt och planera insatsen omsorgsfullt. En mängd aspekter måste vägas samman innan du bestämmer dig för hur gallringen ska utföras.

Natur- och kulturvård?
Framtidens efterfrågan?
Avsättningsmöjligheter?
Ståndort?
Stamantal?
Löv eller barr?
Kvalitetstimmer?
Massaved?
Klimat?

Gallringens när, var och hur

Vid gallringen kan du styra skogens framtida utveckling med avseende på trädslag, dimension och kvalitet. Genom att välja rätt gallringsform och satsa på träd väl anpassade efter ståndort, den naturliga livsmiljön, och användningsområde ökar du förutsättningarna för en välmående och lönsam skog.

När ska jag gallra?

När du ska gallra första gången avgörs av till exempel bördighet, trädslag, stamantal och trädslagsblandning. Gallringen bör ske innan beståndet blir så tätt att trädets diametertillväxt avtar och självgallring påbörjas. En bra tumregel är att gallra när skogens kronor går ihop med varandra. Du kan också titta på storleken på den gröna delen av kronan. På tall ska grönkronan i första gallring utgöra minst en tredjedel av trädets höjd, och på gran och lövträd minst hälften.

Beroende på markens produktionsförmåga gallrar du en, två eller tre gånger innan förnyrningsavverkningen. Det viktigt att inte vänta för länge med att gallra eftersom du då mer eller mindre tvingas att ta ut de klenaste träden istället för de med sämst kvalitet. Gallrar du för sent ökar även risken för snöbrott och stormskador. Hos Skogsstyrelsen finns gallringmallar som du kan använda för att ta reda på när du ska gallra och hur stort uttaget bör vara.

GALLRINGS- INTERVALL

Gallringsintervall är perioden mellan två gallringar i ett bestånd. Hur ofta du behöver gallra beror på trädslag, markbördighet och vilket mål du har med beståndet. Tall och björk kräver till exempel mycket ljus och bör därför gallras oftare än gran som föredrar skugga.

LÄMNA KVAR ELLER TA UT?

Stamvalet vid gallring är viktigt för din skogs framtida virkesvärde när den så småningom ska slutavverkas. Sågverken vill ha så grova, raka och så kvistfria stammar som möjligt.

Hur ska jag gallra?

I gallringen bör du gynna de trädslag som är bäst lämpade för ståndorten. I övrigt är det beståndets förutsättningar, klimatet och dina långsiktiga mål som styr gallringens utformning. I princip kan du välja vilken gallringform du vill, så länge uttaget inte är för stort.

Efter gallringen ska beståndet ha ett virkesförråd som inte underskrider den nivå som anges i § 10 i Skogsvårdslagen. Som regel kan du ta ut 20-30 procent av det befintliga virkesförrådet vid varje gallring. De träd som sedan finns kvar ska vara jämnt fördelade över arealen.

Låggallring är den vanligaste gallringsformen. Där tar du ut klenare stammar och sparar de träd som hittills vuxit bäst. De träd som står kvar får snabb diameterutveckling. Du behöver inte gallra lika ofta, och kan avverka beståndet vid en lägre ålder. Låggallring ger dock sämre gallringsintäkter än andra gallringsformer vid förstagallringen.

Höggallring kan praktiseras i väl röjda bestånd. De grövre stammarna tas ut, vilket gör gallringen mer lönsam. Metoden kan dock leda till dyrare avverkningar och lägre intäkter i framtiden. Försöksresultat visar att höggallring kan ge sämre total volymproduktion. Dessutom ökar risken för snö- och stormskador.

Likformig gallring innebär att du tar ut lika delar grova som klena träd. Uttaget blir alltså i stort sett lika omfattande i alla kronskikt. Medelstammens diameter blir större än vid traditionell låggallring. Gallringskostnaderna bör därför kunna bli lägre än vid låggallring vid förstagallringen.

Kvalitetsgallring går ut på att spara de kvalitetsmässigt absolut bäst stammarna, oavsett dimension. Träd med dåliga egenskaper gallras bort. Metoden innebär ofta att de lite klenare, finkvistigare stammarna sparas. Den totala omloppstiden blir då längre än vid låggallring.

Välj rätt stammar

Oavsett gallringsform tar du alltid ut skadade träd eller träd av dålig kvalitet först. Enklast blir det dock om du börjar med att märka ut de stammar som ska sparas till slutavverkning, så kallade huvudstammar. Fyll sedan ut med bistammar i mellanrummen. Bistammarna gallras ut allteftersom beståndet växer.

Välj huvudstammar efter vad virket ska användas till. Sågindustrin efterfrågar kvistrent eller fintkvistigt virke som är grovt och rakt och har hög densitet. Massaindustrin är mer tolerant vad gäller grovhet, raket och kvistighet, men också här vill man ha en hög densitet.

Genom stamval kan du även reglera trädslagsblandningen vid gallringen. Lämna gran på godare marker och tall på svagare. Sträva efter en inblandning av 5-20 procent löv. Lämna extra mycket löv i svackor och fuktigare partier.

LÅGGALLRING

Innebär att de klenare stammarna tas ut och de grövre lämnas kvar. Detta ger en snabb diameterutvecklingen och gör att beståndet kan avverkas tidigare.

Teknik som gynnar ditt skogsägande

Vi på Sveaskog driver utvecklingen av ny teknik i skogsbruket för att kunna ge dig som skogsägare både ekologiska och ekonomiska fördelar. Exempel på vår teknikutveckling inom gallring är kvalitetssäkrade och flerträdshanterande skördare.

Lönsam flerträdsteknik

Vi på Sveaskog ligger långt fram när det gäller användandet av flerträdsteknik. Metoden innebär att skördaren med hjälp av flerträdsaggregat kan samla ihop och bearbeta flera stammar samtidigt. Flerträdstekniken gör att förstagallringar kan utföras 6-8 år tidigare eftersom skördaren kan växla enkelt mellan timmer, massaved och bibränsle. Den större flexibiliteten gör i sin tur att större volymer bibränsle kan tas ut vilket ger dig som skogsägare ett bättre netto.

Kvalitetssäkrade maskiner

Kvalitetssäkrad mätning är ett annat område där vi är föregångare. Tack vare att vi kalibrerar våra skördaraggregat ofta kan vi erbjuda en hög mätnoggrannhet och apteringsprecision. För dig som skogsägare säkerställer detta att du får rätt betalt för varje stam som skördaren bearbetar, och att varje stam apteras på sådant sätt att du får ut bästa möjliga virkesvärde.

FÖRSTAGALLRING

Med flerträdsaggregat kan förstagallringar göras 6-8 år tidigare, tack vare att de klenaste stammarna kan tas om hand som skogsbiobränsle.

FLERTRÄDSAGGREGAT

Flerträdsutrustningen kan enkelt kopplas ifrån när man vill gallra på vanligt sätt. Denna flexibilitet gör att lönsamheten kan ökas.

FSC – för ett ansvarsfullt och hållbart skogsbruk

Sveaskog är medlem i FSC®, en internationellt oberoende organisation för certifiering av skogsbruk och skogsprodukter. Genom att konsekvent tillämpa FSCs regler främjar vi ett miljöanpassat, socialt ansvarstagande och ekonomiskt hållbart skogsbruk – både i våra egna skogar och i samband med virkesköp från andra skogsägare. FSC genomsyrar hela vår skogliga verksamhet och alla skötselåtgärder vi åtar oss – inklusive gallring.

FSC-tillämpningar vid gallring

Gallring i linje med FSC innebär såväl att optimera slutprodukten som att ta natur- och kulturhänsyn. Ekonomiskt ska gallringen göras utifrån marknadens behov – till exempel gallra mer eller mindre beroende på om det är grövre stammar eller större stamantal som efterfrågas. Exempel på miljövård är att säkerställa lövinslag, gynna biologisk mångfald och lämna naturvårdsytor som hällmarker orörda. Det är lämpligt att redan vid gallringen börja förbereda för den naturvård som ska lämnas vid förnyrningsavverkningen. Till kulturlämningar som ska skyddas räknas gravfält, fångstgropar och gamla stigar. Sociala aspekter vid gallring är bland annat att arbetet utförs under bra arbetsvillkor, till exempel av utbildad personal med rätt utrustning.

Enkel och lönsam certifiering

Sveaskog erbjuder privata skogsägare en certifieringslösning där flera skogsägare delar på ett certifikat som Sveaskog administrerar. En fördel är att det blir enklare och billigare än att ha eget certifikat. En annan fördel är att din skog blir värdefullare tack vare allt större efterfrågan på certifierat virke.

NATURVÄRDESTRÄD

Avvikande träd med särskild karaktär räknas som naturvärdesträd och får inte avverkas. Exempel är grova aspar i barrdominerade bestånd och hålträd.

Märket för
ansvarsfullt
skogsbruk

FSC® är en oberoende internationell organisation för certifiering av ansvarsfullt skogsbruk. Målet är att skogen brukas på ett ansvarsfullt sätt, såväl miljömässigt, socialt som ekonomiskt. FSC's logo på produkter står för oberoende certifiering av skogsbruk och produkttillverkning enligt FSCs regler.

Sveaskogs certifikat: egen skog
BV-FM/COC-950815
och gruppcertifikat
SGS-FM/COC-001867

Effektiv gallring med Sveaskog

Gallring är en viktig åtgärd som kräver kunskap, erfarenhet och lämpliga maskiner. Om du inte kan eller vill utföra arbetet själv genomför vi på Sveaskog gärna gallringsuppdrag. Då kan du vara säker på att passande stamval görs, att gallringen blir utförd i rätt tid och så kostnadseffektivt och skadefritt som möjligt.

Med vår kunniga personal och effektiva datorhjälpmedel blir dina virkesintäkter oftast högre än om du utför gallringen själv. Ta kontakt med någon av våra virkesköpare så får du en prislista och ett skriftligt kontraktsförslag med alla viktiga uppgifter du behöver. Har du speciella önskemål om till exempel naturvård, utkörning eller annat skriver vi självklart in detta i avtalet.

Vi strävar efter ett gallringsarbete anpassat efter dina önskemål och förutsättningar. Vi åtar oss även avverkning, markberedning, plantering och övriga skogsvårdsåtgärder, samt ger dig råd och stöd i andra skogliga frågor. Vi arbetar alltid långsiktigt för att din skog ska bli så lönsam som möjligt.

Sveaskog, tel 0771-787 000, www.sveaskog.se

Våra tjänster: ■ Slutavverkning ■ Vägar ■ Biobränsle ■ Røjning ■ Gödsling ■ Förvaltning
■ Gallring ■ Certifiering ■ Skogsbruksplan ■ Återväxt/plantering ■ Markberedning

Vi på Sveaskog är Sveriges ledande skogs företag. Vi säljer timmer, massaved och biobränsle. Vi gör också markaffärer och arbetar med jakt, fiske och andra naturupplevelser. I allt vi gör värnar vi en hållbar utveckling. Skogen är kärnan för oss och därför driver vi utvecklingen av dess värden.